

Ocena rozprawy doktorskiej mgr Joanny Rutkowskiej pt. „Zastosowanie unikalnej techniki szybkiego filmu w sekwencji cyfrowej (HSDI) w diagnozie postaci klinicznej dysfonii u kobiet w ciąży”

U kobiet ciężarnych dochodzi do dużych zmian adaptacyjnych w zakresie anatomii, fizjologii i metabolizmu, które warunkują prawidłowy przebieg ciąży; większość z nich cofa się po porodzie. Problemy z emisją głosu mogą wystąpić już w pierwszym trymestrze ciąży, ale najczęściej mają miejsce w drugim i trzecim. Zmiany hormonalne wpływają na górne drogi oddechowe, wywołują przekrwienie, obrzęki, zwiększone wydzielanie śluzu. Powiększenie macicy powoduje uniesienie przepony i powiększenie obwodu klatki piersiowej. Zmiany głosu są szczególnie odczuwane przez piosenkarki, nauczycielki, prawie wszystkie kobiety pracujące głosem. Praca w przypadku nieleczonej dysfonii jest bardzo trudna i może prowadzić do zmian anatomicznych. Dokładniejsze poznanie obrazu krtani u kobiet w ciąży za pomocą szybkiego filmu jest uzasadnione. Na uwagę zasługuje fakt, że badana grupa objęta została też opieką foniatryczną.

Przestawiona mi do oceny praca ma typowy układ rozprawy na stopień doktora nauk medycznych. Liczy 82 stron tekstu, 125 pozycji piśmiennictwa, przeważnie w języku angielskim, ułożonego w kolejności alfabetycznej. Udokumentowana jest 27 rycinami i 13 tabelami. Do maszynopisu dołączone są następujące druki: Zgoda Komisji Bioetyki, Wskaźnik Niepełnosprawności Głosowej oraz Autorski Kwestionariusz Ankiety.

Wstęp obejmuje wiadomości z zakresu emisji głosu, zmian anatomicznych i hormonalnych u kobiet w okresie ciąży. Wybór tematu pracy jest uzasadniony, a cel pracy przedstawiony został w sposób właściwy. Badaniami objęto kobiety w ostatnich miesiącach ciąży, uczestniczące w zaję-

ciach Szkoły Rodzenia, przy Samodzielnym Szpitalu Miejskim im. PCK w Białymstoku. Ciężarne zostały poddane subiektywnej i obiektywnej ocenie głosu, przy zastosowaniu nowoczesnych metod diagnostycznych ze szczególnym wykorzystaniem szybkiego filmu w sekwencji cyfrowej. Metoda ta umożliwia ocenę morfologii fali śluzówkowej, geometrię zwarcia fonacyjnego głośni, współczynników otwarcia oraz regularności, symetrii i synchronii. Klinika, kierowana przez prof. Bożenę Koszyła-Hojną ma w tej dziedzinie ustaloną renomę.

Wyniki badań są udokumentowane za pomocą czytelnych rycin i tabel oraz poddane analizie statystycznej. Połowa badanych kobiet skarżyła się na uczucie suchości w obrębie gardła i krtani.

Niestety, nie wiemy w jakiej porze roku były prowadzone obserwacje. Jesienią i zimą dodatkowym czynnikiem wpływającym na suchość błon śluzowych są systemy ogrzewania pomieszczeń. Kolejnym zjawiskiem wymagającym uwagi podczas badań krtani jest smog - zanieczyszczenie powietrza cząsteczkami PM 10, które są przyczyną stanów zapalnych i nowotworów górnych dróg oddechowych. Zanieczyszczenia występują jesienią, zimą i wiosną, w różnym stopniu nasilenia w poszczególnych regionach kraju, ale żadne z polskich miast nie jest wolne od zawieszonych w powietrzu pyłów. Naturalnie w badanej grupie kobiet, dominującym czynnikiem wpływającym na zmiany w krtani była ciąża. Autorka obserwowała nieprawidłowy tor oddechowy u 1/3 badanych, bez istotnych statystycznie różnic. W grupie były osoby z głosem szkolonym. Chrypkę zarejestrowano u prawie połowy badanych (46,7%). Rejestrowano statystycznie znamienne obniżenie częstotliwości głosu i statystycznie nieistotne skrócenie emisji. Ocena subiektywna głosu ciężarnych kobiet znajduje pełne potwierdzenie w badaniach instrumentalnych. Zarejestrowano asymetrie wibracji fałdów głosowych, ograniczenie fali śluzówkowej, wzrost wartości współczynnika

otwarcia w odcinku tylnym głośni. Przyczyną był obrzęk i przekrwienie fałdów głosowych i w efekcie pogorszenie jakości głosu. Zastosowanie szeregu narzędzi badawczych umożliwiło Doktorantce na dokładne opisanie zmian w obrębie głośni kobiet ciężarnych. Wydaje się, że w podsumowaniu badań powinien znaleźć się wniosek o potrzebie włączenia poradnictwa foniatrycznego do programu opieki nad kobietami ciężarnymi.

Reasumując praca jest wykonana solidnie, napisana sposobem przejrzystym, z dobrą dyskusją, a wnioski sformułowane są prawidłowo. Przedstawiam Wysokiej Radzie Kolegium Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie mgr Joanny Rutkowskiej do dalszych etapów pracy doktorskiej.

12 lipca 2020 r.

em. prof. Stanisław Chodyncki